

దేవదత్తం

సంపుట:

మల్లాది లక్ష్మీనరసింహశాస్త్రిగారి.

సంపుట:

కందుల గోవిందం,
జనరల్ బుక్ డిపో, రామంజి.

1945

కాపీరైట్]

—

[వెల 0-8-0]

ముందు మాట!

ప్రపంచంలో పైకి ధర్మపరులుగాను, సీతికర్తనులుగాను, న్యాయస్తులు
గాను కనిపించుమా— లోలోపల యెన్నో చెడ్డపనులు చేస్తూ—
వాటిని కప్పిపూచుడానికి- రక్తసంబంధీకులను; మనకింట్లో కలిసి
మెలిసి తిరిగేవానికూడ మోసంగించి బ్రతికే వాళ్ళున్నా
రన్న సంగతి చాలామందికి తెలిసినా స్త్రీ పురుషజాతు
లలో శిశువులో నిట్టివా కెక్కువమంది యున్నారో
తెలిసినవారు తక్కువే. అందలి నిజా నిజాలను
సహేతుకంగా యిందు చర్చించి లోకానికి
నెల్లడి చేయడమే ఈరచనకు ప్రధానా
శయం— కాని యీగ్రంథు తెగల
లోను ఎవరు జయమందుతారో
అనే సంగతిని చదువరులు
స్వయంగా వెలుసు
కో వాలి—!!

ఇట్లు,

రచయిత- మల్లాది.

“అయ్యగారు! అయ్యగారు జాడలేదేమండీ?”

‘కమాను వెళ్లారు’

‘ఎప్పుడొస్తారండి’

‘ఫలానప్పుడొస్తానని చెప్పలేదు’ కాని బహుశా రేపురావచ్చు’
‘సరేలండి’

‘నీకు అయ్యగారితో పనేమొచ్చింది’

‘కూస్తూత కాగితంముక్క రాసిపెట్టాలండి’

‘ఏమిటా కాగితం’

‘లోటండి,’

‘లోటేమిటి నీమొహం- లోటుకాదు నోటు—’

‘శూద్రోప్రోళ్ళం మాకేం తెలుస్తుందండీ— రాతా— కోతా—

చదువా— సంధ్యా’

‘ఎవరికేనా డబ్బు బదులిస్తున్నా వేమిటి?’

‘కూలిముండాదాన్ని నాకు డబ్బెక్కడదండీ’

‘అప్పుపుచ్చుకుంటున్నావా?’

‘నాబోటిదాని కప్పెవరిస్తారండి’

‘మరింక ఆరాయనలసిన కాగిత మేమిటి?’

‘నాక్కాదండి. నాకు తెలిసినో, గొకరున్నారండి. ఆరికి రాసి

పెట్టాలి. కాగితం- అంటించేబిళ్ళ కొనుంచారు. అయ్యగారు రాసిపెడ
తారేమో అడగమందండావిడ’

‘ఆడావిడన్న మాట- రానేమగొట్టులేరా?’

‘మొగోరులేరండి’

‘నెధనడా ఏమిటి?’

“వెధవోరుగాదండీ! మొగాన్ని బొట్టు- రంగంచు చీరలూ-కాళ్ళకి
మెళ్ళోకి వస్తువులూ ఉన్నాయండి”

“నీకెల్లా పరిచయం”

“ఎప్పుడేనా ఎల్లానండి”

“వెళ్ళి—”

“కాస్తేను కూకుంటానండి- చేతులో ఏదో రాలుస్తుంది”

“పిల్లలున్నారా?”

“పిల్లలేరు— జల్లాలేరు”

“తిండెలా గడుస్తుందే”

“ఏమోగానండి డబ్బు బాగా ఖర్చుపెట్టుందండి?”

“ఇంకేమైనా యితర సంపాదనందా?”

“అంటే నాకు బోధపడలేదండి”

“తెలియదుంటే- ఎవరైనా మఱిగిందా అని”

“నాకెలా తెలుస్తుందమ్మగారూ!”

“దొంగముండా! ఎప్పుడేనా పెట్టాంటానన్నావు. కూకుంటా
నన్నావు. ఆమాటోం పసిగట్టులేదు”

“నేనున్నప్పుడోహా రానేదండి”

‘అయ్యగారినే కాయితం రాసిపెట్టమనడగడమేమి? అయ్య
గారు దానికెల్లా తెలుసు’

‘నేనే చెప్పానండి. మాలయ్యగారు కోర్టుకడతారండి బాగా
రాస్తారని’

“అసలయ్యగారూను అక్కడెందుకొచ్చిందీ?”

‘చెపుతున్నాగదండి- కాయితం ఓటి రాయించాలే, ఎవరూ
కుదరలేదంటే చెప్పానండి’

‘అంటేనా ఇంకేమయినా అడిగిందా?’

‘ఇంకేనుడుగుతారండీ- కాయితంగాడవే’

‘అయ్యగార్ని గురించి యేమీ అడగలేదూ!’

‘కాయితం బాగారాస్తారని నచ్చెప్పినతర్వాత ఏవో అడిగారండీ’
‘ఏమిటది?’

‘డబ్బులున్నావో నేనాళ్లు చగ్గిరుండగా రాయాలటండీ అకాయితం- ఒక్కమాటాస్తే బాగుండును మనంబికిందండీ’

‘అంటే నువ్వేమన్నావ్’

‘అరల్లారాదు. డబ్బున్నారే- అన్నాను’

‘దానికేవది?’

‘కోర్కెకాయితాలు డబ్బుచ్చుకు రాయరా? అల్లాగే రాసినందుకు నేకూడ డబ్బిస్తాను. ఎందుకు రారదండీ’

‘తనింబికిచ్చి రాయాలేం కాయితం- అదేరాకూడదూ?’

‘అవి డెక్కడకీ యెల్లదండీ- సినిమాకిమాత్రం పోతుందండీ’

‘ఒక్కడేనా?’

‘అ! ఒండీమీదే ఇక్కడికి రాకూడదూ- అంత కాయితము రాయించుకోవాలంటే’

‘నేలల్లాగే చెప్పానండీ’

‘ఏమంది’

‘ఎంతడబ్బయినా యిచ్చి యిక్కడ రాయస్తాగాని నేకదల నంది—’

‘దానికర్కంగాని- అంటూ, చెంబులూ శుభ్రంగా తొలిచావా’

‘బాగానే కడిగానండీ’

‘అయితే నువ్వవెళ్లు- నేతలు పేసుకొని- స్నానంచేసి పూజ్చేసుకోవాలి.’

‘ఇయ్యేలేంపూజండి.’

“ఇవ్వేళ కొత్తగాచెయడంలేదు. రోజూను’

‘నేనెడుతున్నాను. ఆలుపెయ్యండి—

అంటూ దాసి సూరి సింహద్వారందాటి రెండ్లడుగులేసింది. సుగుణ తలుపేసుకొద్దామని వీధిగుమ్మల్లో కెళ్ళింది. సూరి రోడ్డుమీద నుంచుని ఇంకోదాసి దానితో ఏదో పేచీపడుతోంది. అంతట్లోకే సుగుణయింటికెదురుగానుండి ఆషోకేశా చప్పట్లు వాయిస్తూ— ఈల వేసాడు. సూరి ఆయిలవేసేమనిషి కేసి చూసింది. ఆమనిషి సరిగా సుగుణమ్మగారింటికేసి చూస్తూనే చప్పట్లుకొట్టి ఈలేస్తున్నట్లు పసి గట్టింది. ఓమాటు వీధిగుమ్మం కేసి మొహం తిప్పింది. సుగుణ చిరు నవ్వునవ్వుతూ సింహద్వారం దగ్గర నిలబడుంది.

సూరికి కొంచెం అనుమానం తోచింది. ఆపేచీపెట్టేదాసి బంక విషాదంగా దాన్ని వదలకుండా—

‘నేంచేసి జీతంచాలదని యిడిచిపెట్టినింటికి నువ్వెందుకు సక్క-
వొచ్చినావే’

“నన్ను పిలిస్తే వచ్చాను. ఆరినడుగు’

‘ఆర్నెందుకడుగుతాను—నీమొహం బోల్లేసి ఈడుస్తాను’

“మాటలు తిన్నగా రానియ్యిగొల్లి—

— “నోట్లోగడ్డెడతాను— కాల్గిఅగ్గొట్టిస్తాను. ఆరిగుమ్మంలోకి
రేపురే—”

‘స్కూద్దాలే- నీకేజరుగుతుందో- నాకేజరుగుతుందో- అపని’

అని దానిమాటలకు సూరి సమాధానం చెపుతూనూవుంది. సుగుణమ్మగారింటికేసి ఆషోకేశాపురుషుడు కేసీ- వారగంటచూస్తూనే వుంది. సుగుణకి సూరక్కడున్నట్టు తెలియదు. వీధరుగుమీద స్తంభం చాటు. ఆషోకేశా చప్పట్లుకొట్టి ఈలేసిందానికి- సుగుణ ఏంజేసిందో తిప్పుడుషుడు చడావులు చప్పుడుకాకుండా సుగుణయింటి సమీపంలో

కెళ్ళడం- చూసి- యింకాకొంచెం ముందుకొచ్చి అయింటివేపు ఓర-
కంటితో చూస్తూ- వంగుని ఏదోయిది జేస్తోనట్టు నటిస్తోంది. చటా-
లున ఆపురుషుడు అయ్యగారింటో దూరడం- సుగుణమ్మ తలుపెయ్య
డము కళ్లారా చూచింది.

అలాగే రోడ్డు మీదనిలబడి- ఈజోకేళామగాడు చప్పట్లై-
య్యడం-ళ్ళలెయ్యడం-అవిడ ద్వారంలోకి రావడం-ఈయన యిం-
ట్లోకి దూరడం-సిత్రంగావుందే-

అని ఆలోచిస్తూ ఇప్పుడేంటి చెయ్యడం-మనకెందు కీవూసని
పోవడమా-ఏదేనా నెపంపెట్టుకుని-అమ్మగార్ని పిలిస్తేనో-దాసీముం-
డని నాకెందుకీసంత-అగేంటి- అయ్యగారు లేనప్పుడా యింటోకి
పరాయి మొగాడు పగలు దూరడం-నామనస్సు ఒప్పుకోటంలేదు-
అని తలపంకించి గబగబా మళ్ళీ సుగుణమ్మగా రింటిద్వారం దగ్గరి
కొచ్చి రెండోకిటికిటీ దగ్గర నిలబడింది పిలుద్దామా అని అంతట్లోకే
లోపల్నుంచి గుసగుసలు వినిస్తున్నాయి.

‘ఇవ్వేళ చాలా పెందరాళె వచ్చారేం?’

“ఏంతోచక-ఉండబట్టలేక”

‘అంత ఉబలాటమా?’

‘కాదుమరి-నీకు లేదేమిటి?’

‘లేక పోడ వేమిటి?’

మరింకేం-ఏదీముందొక ముద్దు’

‘ఉండండి ఫలహారం అయింతర్వాత’

“ఏమిటా ఫలహారం కడుపునిండుగానే వుంది కాని పట్లా”

‘వేడివేడి ఉపమా-పెసరట్టు-పూరీకూర’

‘ఇవెప్పుడు చేశావు,

‘పొద్దున్నే లేచి చేశాను’

‘మరి తిన్నేదే’

“ఎవరి కోసంచేశానో వాగు సేపద్దూ”

“ఇద్దరం తిందాం—కూర్చో”

అని రెండు బుబాలు పట్టుకొని నుగుణని కుర్చీలో కూర్చో పెట్టాడు మోహన్. ఇద్దరూ ఫలహారాలు ముగించారు. సూరికివ్వున్న వినిపిస్తున్నాయి ముక్కుమీద వేచేసాగుని ఎంతకైనా తగువారు ఉబ్బు న్నోళ్ళు గొప్పోళ్ళు-భీ! ఎదవబతుకు

అంటూ మెల్లిగా గుమ్మం దిగబోయి మనసోప్పక మళ్ళా వెళ్లి కిటికీ దగ్గరే నిలబడింది. మళ్ళీ మాటలు.

‘ఎంతలో తయారవ్వాలి నిమిషం,

‘ఎక్కడి కెళుతున్నావు,

‘కుళాయి దగ్గర కెళ్ళి ఇప్పుడేపిస్తాను’

‘నేనూ వస్తాను సూరి’

“ఎందుకూ”

‘రిడోకేసే’

‘రావద్దు’

‘ఎందుచేత’

“గప్పుని నీళ్ళు పోసుగొస్తాను”

“స్నానాలగదిదాకా యెందుకు అక్కడే పోసుకుందూ?”

“సబ్బుతో రుద్దుకోద్దూ”

“నేరుద్దుతాలే”

“చా అదేమిటి”

‘తప్పా! ఎవరి పస్తువుల శుభ్రంవారు చూచుకో గూడదా’

‘వాద్దూ! సిగ్గేస్తుంది’

‘నాదగ్గర సిగ్గేమిటి! ఎవరెరగంది’

మరీ అంత బట్ట బయలా'

'అలాగే వుండాలి?'

'మోటునరసం'

'నీటు నరసమే'

'వెళ్ళిరావాలి'

'నీ యింట్లో నీయిష్టంగానీ నావిష్టమా?'

'అప్పుడే కోవంనచ్చిందా?'

నాకోపానిన్నేంకేస్తోంది నన్ను చేసింది పని కీర్తుకుంటావే,

'మీరు వెళ్ళమంటే నే వెళ్తాను,

'నీయిష్టం అని చెప్పలేదు'

అనట తోనే సుగుణ తొందరగా స్నానాల గదిలో కళ్ళి కట్టు పుట్టా విప్పేసి కుళాయి దగ్గర నీళ్ళోసుకొని నబ్బుకో రుద్దుకుంటూంది. మోహన్ గదిలో ఒంటరిగా వుండలేక నెమ్మదిగా అడుగులేస్తూ స్నానాలగది దగ్గర కళ్ళి తొంగిచూసి లోపలి కళ్ళాలనివున్నా కొం చెంజంకి అక్కడే నిలబడ్డాడు.

సూరికిటికీ దగ్గరుండి సంభాషణంతా వింది స్నానం చేసి పూజ్జే స్తానంది నాతోటి ఇదేగాబోలు పూజ-అయన ఊరికెళ్ళాడు గదా అని యీవిడిప్టం నొచ్చినట్లు కూలాసాగా నాగిస్తోంది-రంకుల్రాటం పైకి స్నానాలు-పూజలూ-పత్తితెల్లమాటలు-ఛీ! ఎనవటకు- ఈయిం టోదానీ తనం చేస్తే పాపం-బగ్గేస్తే-అయ్యగోరు మంచోరు-నన్ను చూసి పాణాలిస్తారు-ఈఅమ్మకి దే పోయికాలం-అయ్యగారి కంటే అందగా డేటి-ఈకూసుగాడు-అయన చుక్కల్లో చంచురుడంటే నమ్మాలి- అమీనకట్టు ఆ కాఫిన్- ఆదర్శా అయ్యగారికి దొడ్డదే దొరికింది- కూస్తూ కూపీటీసి- భయంపెట్టాలి- అనుకుంటూ- అలాగే నిలబడింది.

సుగుణ స్నానాలగదిలోనే కట్టుబట్ట వదిలేసి- ఒక్కగ తులో-
మోహన్‌న్ని కూచోబెట్టాచ్చిన పక్కగదిలో చీరకోసం- పరుగెత్తు
తోంది- చాటునదాగిన మోహన్ను చూడలేదు. మోహన్ అలాగే
నిలబడి గదిలోక్కేదాకా- చూస్తూ డి-వెనకాలే ఆగదిలో ప్రవేశ
శి చాడు.

సుగుణ అతన్నిజూసి- ప్రక్కనకినున్న మొగుడు పికారుకు
తీసుగెళ్లే ఖండవా చుట్టబెట్టుకు టుంది. చీరకట్టుకు దూ అన్నాడు
మోహన్.

‘అవతలికెడుదురూ-ఒక్కనిమిష’

‘వెళ్లాలనిలేదు’

‘అయితే మనగదిలోకి నడవండి- ఇలాగేవస్తా’

‘అ.దాక్కా’ దుకు ఇక్కడే,

అ టూ ఆమెచేతో పట్టుకున్న ఖ డువా కుచ్చెళ్లు నడలించి
మెడ మీద ఓచెయ్యూ-కుడితొడమీద ఓచెయ్యూవేసి-తాను మంచం
మీదికి మెల్లిగావం? - తన వాళ్లోకూచో బెట్టుకున్నాడు,

సూరినుంచున్న కిటికీలో నుంచి చూస్తే: యిద్దరూ కనపడుతు
న్నారు. ప్రక్కగావత్తిగిలి ను చుని-అసహ్య గాచూస్తూనేవుంది.

అంతట్లోకే వంటిటుకు డయిందో సుగుణ నగ్నంగానేలేచొచ్చి
తలుపు చేరేసింది—

మంచిరస కందా యిప్పట్టులోవు ది ఘట్టం- అందులోనూ
పగటి వ్యవహారం—వేచీపూచీలేవు— అడ్డదిడ్డాలేవు—

హాయి! హాయి! హాయి!—మోహన్.

‘పురుషాయితం- హాయి- హాయి- హాయి- సుగుణ—’

“ఒక్కమాటు సక్కకితిరగండి- ఆగదిలోకి పోదాం- పాలున్నా

యొక్కడ’

‘అయి శే నదూ—

అంటూ మోహన్ లేచాడు తూలుతూ— ఆఖండువే చుట్ట
బెట్టుకొని అడపా తడపా అవతలగదిలో కెల్లారిద్దరూ—

సూరికి— ఈమాటు మాటలేగాని చూపుండదు— చెవులొగ్గి
వింటూంది.

“శ్రీనివాసులు ఎప్పుడొస్తాడు”

“ఇంకోవారం పడుతుంది”

“అయి శే వారంవరకూ పండగే”

“అహ! శరవాశమాశ్శం”

“అనందర్భంగాదూ”

“మనసులు కుదిరింతర్వాత సందర్భాలెంత సేపు”

“సరి పడద్దూ”

“నేచేస్తాగా— అదంతా”

“చైటో- ఏదీ- ముద్దు—”

“ఉట్టి ముద్దులే”

‘గట్టిముద్దు టుంటాయేమిటి?’

“మొన్న సుధ్యాహ్నంలా- ఓమాటు”

‘ఇప్పుడొస్తా’

‘ఏం’

‘రాత్రికి’

‘రాత్రి అలా బాగుండదు’

‘ఇప్పుడు బావుంటుందా’

‘నాకు సగలే యిష్టం’

‘అసలదేమిటి—చండాం’

‘ఏమిటి? హాయిగావుంటుంది— ఆనాళ్ళలా’

“నోరూ కడుక్కోవాలి- ఇంకోటీ కడుక్కోవాలి”

‘నాకు సర్దాగావుండండి’

‘నాకుండొద్దూ’

“పోనీలెండి—

అంటూ చుట్ట బెట్టుకున్న ఖండవాతీసేసి- అతను మంచంమీద వెల్లకిలా పడుకుంటే— అప్పుడుపచిహ్న్నాన్ని - రెండుపెదిమలతో అది మిపట్టి- ఏమో, చెయ్యబోతూంటే—

‘అమ్మగానూ- న్నగుణమ్మగానూ- తలుపుగెంటండి’ అనే కేక వినబడింది.

విడిపోయిన జుత్తుముడి సరిచేసుకోకుండా, ఆకండవే చుట్టబెట్టు కొని పీథితలుపు గడియలీసి—

“సూరీ! ఇప్పుడొచ్చావెందుకే?”

“అయ్యగారొచ్చి లోపలికెళ్లారని తెలిసి ఒచ్చానండి.”

“రేపుగాని రారంచెప్పానా”

‘ఏమోలెండి- ఏళాకోళం- ఆడకండి’

‘నీతో వేళాకోళమేమిటి?’

‘నేనొచ్చేటప్పడికిమాటలు- గుసగుసలిస్తోన్నాయండి’

‘నేను పూజ్ఞేసుకుంటున్నా నే’

‘జుత్తుముడేసుకోకుండా— మొగాన్ని బొట్టులేకుండా— ఏం పూజండి’

“దానికివన్నీ అక్కరలేదే- నువ్వుపో”

‘ఇందాకాలోపల చీటీపెట్టానండి- పట్టుకుపోతాను’

‘అసకరద్దూ,

“పట్టి గెళ్ళకపోతే ఆవిడ కోప్పడు తుండండి”

“ఓయి తే వెళ్ళితిసికో”

అనే సరికి మోహన్ పున్నగది గుమ్మందగ్గర కెళ్ళి వెతకడం మొదలెట్టింది. తనగుట్టెక్కడ. బయటబడుతుందోనని తొట్రుపాటు పడుతూనేవుంది సుగుణ మోహన్ లోపల ఉలక్కుండా—పలక్కుండా మంచంమీద పడుకున్నాడు. స్కూలికాసేపు అక్కడా ఇక్కడా వెతికి మీరు తీసారా ఆచీటీ అంది.

“నే నెరగనేవ్—నాకు పనుంది నువ్వెళ్ళిపో,”

‘అమ్మగారూ! అయ్యగారు మంచం మీద పడుకుంటే యింకా రాలేదంటారేమండీ,

‘ఆయన మాబండుగులు—అయ్యగారి కోసంనచ్చారు’

“తెలిసింది లెండి—నాగ్రయింపయింది”

అంటూ యింకా వెతుకుతూన్నట్టుగా నటిస్తూ వెళ్ళిపోయింది.

సూరివెళ్ళిన తర్వాత మోహన్ సుగుణతో—ఈదానీ నేనెఱు దును. అది నన్ను చూల్లేదుగదా! తెలిసింది. గ్రహింపయిందంటోం దేవిటి?

“దాని మొహం-ఆమాత్రం తెలివి కూడానా?”

అల్లానకు ఈదానీవాళ్లు కొంపలంటించేస్తారు క్షణంలో”

‘అల్లాంటి భయాలేం మనకి లేవు’

“సుగుణా! బయటకు పోతాను గాని యివ్వేళచేతిలో కాని డబ్బులేదు. బట్టలన్నీ మాసిపో యున్నాయి. చాకలాడు తెచ్చేటప్పటికి పదిరోజులడుతుంది. కొత్తవి కుట్టించుకోవాలి,

“ఏభయిచాలా”

“ఏవొస్తా యారోజుల్లో—అంతేచాలే”

అనగానే సుగుణభర్తగదిలోకెళ్ళి యినప్పెట్టితీసి వందరూపా యిల నోటాకటి తెచ్చి మోహన్ చేతులో పెట్టింది. రాత్రి కొత్త బట్టలు కట్టుకొని పొద్దుకూకడంతోనే రావాలి అనడంతోనే మోహన్

చంక లెగరోస్తూ మెల్లిగా అటుయిటు బెదురుచూపులు చూస్తూ జారాడు.

సుగుణ తలుపేసుకొని, ఈసూరిముండ చీటీవంకెట్టుకొని మంచి కులాసాసమయంలో వచ్చిందే దీనినుంపతెగ కాని అంత మాత్రం చేత దానికేం తెలిసేడుస్తుందని సరిపెట్టు కొని వంట చేసుకోడానికి పోయింది.

౨

శ్రీనివాసన్ కాకినాడలో స్నేడరు. గోలుకొండ వ్యాపార్లు. పెద్ద లాజ్జించిన విత్తంబాగావుంది. తనూ అర్జిస్తున్నాడు. ఖర్చు తక్కువ అంతా పోగుచేస్తేయిస్తాడు. మంచి అందగాడు కులాసాపురుషుడు— ఊకెళాకూడాను. కాని కారణం వునకి తెలియదు ఎలాప్రాప్తించిందో సుగుణమాత్రం సనాతన కుటుంబంలోంచి వచ్చింది. చాలా ఆచార వంతురాలులాగా కనిపిస్తుంది. పూజలు-పునస్కారాలు చేస్తుంది-శ్రీనివాసన్ కొంతకాలం ఆమెను నాగరికతా ప్రపంచంలోకి తెద్దామని యత్నించాడు- లాభంలేకపోయింది. దాంతో 'ఒకరిపైని ఒకరికి ఏహ్యభావాలు పుట్టాయి. పైకి ఆమె సతదు ప్రేమిస్తున్నట్లు-ఆమె తణ్ణి ప్రేమిస్తున్నట్లు కనబడతారు.

ఒక్క విషయం మాత్రంనిజం ఆఏహ్యభావాలు హృదయాల్లో ప్రబలిన తర్వాత పగలు అన్నివిషయాలలోను కలిసి మెలిసివున్నారాత్రి భోజనాల అనంతరం- ఎడమమొహమూ పెడమొహమూను. పైవాళ్ళకే సంగతిమాత్రం కొంచెములోకూడా తెలియకుండా రోజులు

నట్టుకొస్తున్నారు. శ్రీనివాసన్ ఈవిషయంలో ఆమెను నిర్భంభ పటి చలేదు-ఆవిడా మగణ్ణిలెక్క చెయ్యలేదు. అతడుకూడా ఏదేనా తగిన చెయ్యిదొరికి తే-సుగుణి తెలియకుండా ఓచూపుచూస్తూనే వున్నాడు ఆవిడ సంగతి మనకి తెలియనే తెలిసింది.

ఇహ సూరికిమాత్రం ఒక్కదానికి సుగుణ వ్యవహారమంతా బట్టబయలుగా తెలిసిపోయింది. ఆమె యిల్లాంటి వ్యవహారంలోకి దిగిందని శ్రీనివాసుకూ తెలియదు. శ్రీనివాసు అలా మారుతోర్ వను పోతున్నాడనే సంగతి ఆవిడకే తెలియదు. ఇతే యిద్దరికీకూడా మనస్సుల్లో- యావ్వసంలోఉన్న ఆడదికదా- మగాడి అవసరంలే కుండా యింతకాలం ఉండగలదా అని అతగాడికే కొంచెం అనుమా నాస్పదమైన సందియం ఉండి— .

సుగణికికూడా- పడుచుతనంలోవున్న మగాడుకదా- ఇంతకా లం ఆడదాని సంపర్కంలేకుండా ఉండగలదా అనే సందేహం వుంది- ఇద్దరూకూడా పైకితేలకుండా బహుసమ్మకంతో- ఇరుగు పొరుగు వారి కేమీ అనుమానం తట్టకుండా సంసారం గెంటుకొస్తున్నారు.

శ్రీనివాసు ఏదోపనిమీద వారంరోజులయింది మెడ్రాసు వెళ్లాడు. వెళ్ళాపుడు మామూలుగా సమ్మకంగల మగాడిలాగే బం దోబస్తేమీ చెయ్యకుండానే వెళ్లాడు. కాని సుగుణమాత్రం చాలా కాపుదలగా మోహన్తో కేళికలాపాలు సాగిస్తోంది.

మోహన్ కాకినాడలో ఒకప్పుడు పేరుపొందిన రాడీ- యీ మధ్యకాంగ్రెస్సులోకి దిగి కొంచెం ఫామేదానేర్చుకొకున్నాడు. అంద గాళ్లలోనే లెక్కపెట్టొచ్చుగాని శ్రీనివాసంత అండగాడు కాడని చెప్పాలి. అయితే ఆడదానికి వలపుకలిగిందంటే అందచందాలు చూడదు. సాహసించి తోర్చివ. తొక్కేస్తుంది. మోహన్ పేద వాళ్ళల్లో తొక్కేగాని- ఎప్పుడూ గ్లాస్కోపంచ- ట్విల్లుషర్టు- సిల్కు

లావీలు- జైజరుకోట్లు- కాళ్లకి స్లిప్పర్లు- కళ్ళజోడు- చేతిలో బెత్తం- నోట్లో సిజర్ సిగరెట్టు హాజరు.

ఏవో ఛాన్సులు కొడుతుంటూ డిలాంటివే. అతనికేం లోటు— హోటల్లో భోజనం, ఓమేడమీద గదిలో నెల- సుగుణాకి అతనితో— అయ్యచితంగా ఆరుమాసాలక్రిందట పరిచయం కలిగింది. అప్పణ్ణించీ అడపా- తడపా— యీవ్యవహారం సాగుతోనే వుంది. సుగుణాని ఏ లాగైనా తీసుకు నెక్కడికేనా పుడాయించాలనివుంది మోహన్‌కి. ఆమె తో చెప్పలేదుగాని సుగుణమూత్రం దానికంగీకరించదని అతని మనో నిశ్చయం- అయినా గేలంవెయ్యడానికి అభ్యుచూస్తూనే వున్నాడు.

శ్రీనివాసు మదరాసు వెళ్లి స మధ్యాహ్నమే మోహన్ ఏలా పసిగట్టాడో- సుగుణ యింటికొచ్చాడు. ఈ వారంరోజులునుంచీ స్వేచ్ఛగా వారు రహస్యకలాపం సాగిస్తున్నావ్.

ఈవేళ సూరికంటమాత్రం బడింది. సూరికింత బట్టబయలుగా తెలిసిందని వాల్లిద్దరికీ తెలియదు. కాని లోపల కొంచెం కళ వళపాటు పడుతూనేవున్నారు. అలావుండిన్నీ కూడా- రాత్రికివిడ రమ్మనడం- ఆయన సిద్ధపడడంకూడా మానలేదు.

3

“సూరీ-మీ బాబుగారొచ్చారా?”

‘ఇంకా లేదండీ,

‘ఎప్పుడొస్తారు’

‘అయ్యో- శోభా ఎల్లుండే ఒస్తారని చెప్పింది కాని నాకుసమ్మకంలేదు.

“అవిడ కన్న నీకక్కవెలా తెలుసు,
‘ఏమోగాని యెల్లింది పట్టవానం- కోర్టుయెవహారం- పెందరాళి
ఒస్తాని కొల్లా,

“మరావిడల్లా ఎందుకు చెప్పి ది?”

“అవిడ కలాచెప్పి పోయారేమోగాని నాకు రారనితోస్తూంది”

‘రావడంతో కాయితం రాయించి పెడతావా,

‘రాయిడాని కేంరాస్తారు- ఇక్కడి కొస్తావో రారో?,

‘వచ్చేలా నవ్వు చెయ్యాలి,

‘అబాబెడటనే మాట్లాల్సేను గాని నేనంటే పాణంవిడుస్తారు,

‘అంత దయ కలవారా?,

“నేనంటే-అంటే”

‘మరినువ్వెందుకు మార్గాడవు,

‘గొప్పోరు గదండి-నాకుభయం

‘దయగల వారని నీకు యెలా తెలుసు.

‘నేనేదేనా అడగటం తడువుగా యిస్తారండి,

‘ఆయన్నే అడుగుతావా,

‘ఆయన్ను వినిపించు కోక పోవే తలుపు చాటుకెళ్ళి మెల్లింగా
అడుగతాడు- నెలయ్యిందాని-ఎందుకని-ఏమి అడగరు చటాలున గిరా
ప్రేయడమే,

‘అయితే నీమాట తీసెయ్యరు,

‘తీసెయ్యరనే నాదైర్యం,

“నీ వుపకారం మరచిపోస్తే,

“సరే! దానికేంలెండి—ఆయన్ని రానియ్యండి—తంటాలు
పడతాను,

“రాయడాని కేంపుచ్చుకుంటే అదిస్తాను,

“మీకే - డబ్బున్నోరు-ఇస్తారుగాని ఆయన ప్రతీకాడికడతార
అందుకేగా నీకాళ్ళట్టు కంటున్నాను,

“అందాకా ఎందుకొడోయి,

“అదికాదే-నాపని తొందర అలాంటిది,

“నే నాయమ్మకి తెలియకుండా-సమయంచూచి అడుగుతా,

“ఎవిడికి తెలిస్తేనే,,

‘తెలిస్తే రానీదేమోనని,

కోర్కె కాగితాలు రాయడాని కావిడిస్తేమేంటి’

‘నే నియ్యోళ పొద్దుట-ఆయమ్మని బాబుగా రెప్పుడొస్తారో
అడుగుతుంటే-ఆవిడ ఏవేవో అడిగిందె-మిమ్మల్ని’

‘నామాటాడిగి: దా? ఏనని,

“ఆవిడెవరు? ఆకాయితేమేంటి-మగాళ్ళున్నారా? మనింటికేర

గూడదా అని.

‘ఏవ్వేంజెప్పావు,

‘ఆ ఆవిడెక్కడికీ కదల్చి-ఏదో కాయితం రాయడానికిబాబు:

తీసి గెళ్ళాని చెప్పాను?

‘అంటే ఏమంది’

‘వాడురారు. ఆవిణ్ణే రమ్మన మను అంది

‘మనసంగతే వనుకుందో’

‘ఆవిడికి తెలియదుగా,

‘తెలియజెబుదాం-ముందుముందు’

“దేవాంతకు రాలమ్మాయి నువ్వేటనుకుంటున్నావో”

‘అలాటి చోటే మన మగ్గం బగ్గాలి’

“అందుకేగా నేనూకొట్టు కొంటున్నాను.”

“నీకొట్టుటకు ఫలితం—ఇంకకనోడు

“ఊ!”

“ఇదుగో! ఈచీర నాలుగుసార్లు కట్టుకున్నాను. గజైనామాయ లేదు. పట్టికెళ్ళు”

‘ఇప్పుడెందుకండీ’

‘నాకివ్వాలనుండి యిస్తున్నాను- దానికీ దీనికీ సంబంధంలేదు’

‘అలివేణమ్మగారూ! ఈచీరెక్కడనని మామావ అడుగుతా డేమో అని భయంగావుందండి’

‘భయమేం- ఇలాని అలివేణమ్మగారిచ్చిందని చెప్పు’

“ఎందుకిచ్చిందంటే”

“అరింట్రో అడచా సడసా పై పని చేసిపెడుతుంటాను. అందు కిచ్చిందను’

‘పనిజేస్తే జీతమియ్యక ఒట్టలిస్తారా అంటే’

‘జీతం ఓహూపాయిస్తారు-అను’

“మరి ఓహూపాయేదంతాడు”

“అరిదగ్గరే అట్టేబెట్టుకొని రెండుపుంజీలైన తర్వాత యిస్తా వన్నారు- సరేఅన్నానని చెప్పు’

“బలేవారండి- మంచిఉపే మీది’

“మరేపటనుకున్నావు- పన్నీ తే పన్నాగం అలాగే పన్నాలి— మనషని బరగటంతోలేనే యివదలుచుకున్నదిస్తాను. అప్పుడు చూపెడ తావు, కాని మామంటావేమిటి’

“మాకులవోళ్లంతా కట్టుకున్నోణ్ణి అలాగే పిలుస్తారు”

‘అదా? సిమావేంజేస్తాడు’

‘స్త్రీవర్గకాడ ఒస్తామోత మోసేవా డిదివరకి’

“ఇప్పుడో”

‘ఇప్పుడో పాతికమంది కూలీలకి మేస్త్రీ’

‘ఏంవిస్తారు’

‘వారానికి రూ 12-15 ఇలా దొరుకుతాయి’

‘మంచిసంపాదనే’

‘సంపాదన మంచిదే- కాని యింటికొచ్చాటప్పటికి సగమే’

“అదేం”

‘సారాయికి కర్చుపెట్టేస్తాడు’

‘రోజూనా’

‘అహా!’

‘అదికూడదని చెప్పలేకపోయావు’

‘అబ్బో- చెప్పిచెప్పి నాపాణం యిసిగిపోయింది- తాగితేగాని పంజెయలేను మొరొ’ అంటాడు. ముతగ్గుడ్డల టోపీలోళ్ళు సెబితేనే యిస్తేదు-’

‘తాగి తందనాలాడుతాడా?’

‘తాగినట్టే ఉండడు- అల్లరేంలేదు’

“అల్లాటివాణ్ణెందుకు కట్టుకున్నావు’

“ఆగుణంతప్ప మరో యెధవగుణం ఏమీలేదండి”

“నువ్వెంత సంపాదిస్తావు?”

“నాదెంత- పైకర్చుకొస్తుంది- పీండరుబాబుగారు నెలకు జీతం రూ 500 రూపాయిలిస్తారు. ఇంకోచోట మూడు. అంతా యేనిమిది’

‘బాగానే వుంది- నీమొగుడు తాక్కండ్రావుంటే అంతాడబ్బే’

“ఉండలేడండి- అక్కడికొచ్చాటప్పటికి మంచితనం ఉండదు”

‘చిన్నప్పటినుంచీ అలవాటేనా యేమిటి?’

“మోతలో కళ్లే దగ్గరనుంచీని”

“ఇకవదలడం కష్టమే”

“ఇకవదలడం కష్టమే”

“వెళ్ళు-మళ్ళీ ఎప్పుడొస్తావు”

“ఏదో ఓవేళ మొహా చూపిస్తాగాదండి”

“ఎలాచేస్తావో ఆయన్ని తీసుగొచ్చి కాయితం రాయించే పూచీ నీమీద బెట్టాను”

“అలాగేలెండి-ఏందాచుకోకుండా యత్నంచేస్తాను”

అంటూ సూరివెళ్ళిపోయింది. అలివేణి తలుపేను కొని యింట్లో కెళ్ళి పోయింది.

౪

“అలివేణి” కాపురం విశాఖపట్టణం జిల్లాలో పల్లె-పట్టణంగా కుండావుండే వాకపూరు. కులానికి ఎవ్వరైతేనేం-మంచికుంటోనే పుట్టింది- నుదుటిరాత ఎవరు తప్పించగలరు?

తల్లి నండ్రీ పన్నెండో యేడాచ్చేవరకూ గారాబంగా పెంచారు. ఇంతున్నవాడికిచ్చి పెళ్ళిచేసారా జిల్లాలోనే-పదునాలుగో ఏట కాపరానికెల్లింది-అతడో మిల్లుకు యజమాని-లక్షలకొలది ఉన్నసంసారి-వెనకాముందూ ఎవ్వరూలేరు-అలివేణిని పువ్వుల్లోపెట్టి పూజించేవాడు.

అదేంకర్మమో కాని అతనంటే ఈవిడికి సరిపడింది కాదు. అక్కడికే పెళ్ళాం ఎల్లాచెపితే అల్లా వినేవాడు. మిల్లుకెళ్ళమంటే వెళ్లేవాడు- మానెయమంటే మానేసేవాడు. నాకింతడబ్బు కావాలంటే యినప్పెట్టి తాళాలిచ్చేసేవాడు. పలానివాడికి మిల్లులో పనియివ్వాలంటే యిచ్చేవాడు. తీసియ్యమంటే వాడిపని ఆవేళతో బర్తరన్.

ఇలావుంటూండగా ఆమిల్లుకో బ్రాహ్మలబ్బాయి తరిఫీదుకొచ్చాడు. పేదవాడు. తిండిబట్టాయిచ్చి లెక్కలు నేర్పించాడు కొంతకాలం అతడికి తన మేడమిదోగది బసకొచ్చాడు. ఆ అబ్బాయికి పద్ధనిమిదేళ్ళుంటాయి. ఒక్కపలచగా-ఎర్రగా-అదగా వుంటాడు. ఆరు మాసాలు లెక్క నేర్చుకుని బుద్ధిమంతుడవట చేత బలేరాతగాడు-లెక్కగాడూ అయ్యాడు. అతని చురుకు దనానికి మెచ్చుకొని నెలకో పాతిక రూపాయల జీతంమీద గుమాస్తాగానేశాడు.

ఆ పనిలో ఆ అబ్బాయి తనచురుకుదన-చాకచక్యం-నేర్పూ చూపియజమాని మెప్పుపొందాడు. మఱోపాతిక రూపాయల హెచ్చు జీతంమీద పెద్దగుమాస్తా అయ్యాడు-యజమాని మిల్లు కెళ్ళ లేకపోయినా-మిల్లువ్యవహారాలు కోర్టుపనులూఅన్నీ చూసేవాడు. అకారణంచేత అతనికి కొన్ని పవర్నిచ్చి మానేజరుగా నియమించాడు మిల్లుకి-నేడోరేపో పెళ్ళిగిళ్ళీచేసి- ఓకొంపకట్టిచ్చి-బాగుచేదా మని చూస్తున్నాడు.

అలివేణి ఆ కుట్రాడొచ్చి దగ్గరించి అతని మీద కన్ను వేసింది. అయితే అవకాశం చిక్కడంలేదు. అక్కడికే అతనికేవో యిటిపనులు పురమాయించేది. భయభక్తులతో చేసేవాడు. మిల్లుకు మానేజరునని గర్వం ఏమీలేదు-తనిక్రింద వాళ్ళని పూర్వంఎల్లాచూసేవాడో-అల్లాగే చూసేవాడు-యజమానంటే యెంతో భయభక్తులతో వుండేవాడు.

ఆ అబ్బాయి ప్రొద్దునపోతే మళ్ళీమధ్యాహ్నం-మధ్యాహ్నం పోతే రాత్రి వచ్చేవాడు-అలివేణి అతనితో కులాసాగా మాట్లాడాలని అవకాశాలు వెతికేది- తీరుబాటుంటేగా- కనబడితేగా-

కొంతకాలం జరిగేటప్పటికతనికి శరీరంలో జబ్బుచేసింది. మిల్లు కెళ్ళడంలేదు. మిల్లుపనులన్నీ యజమానే చూచుకుంటూ- అతని

ఆరోగ్యం కుదుట బడజానికి- ఎన్నికయిన డాక్టర్లని రప్పించాడు—
 టైపాయ్ ఫీవరు- చాలాగడ్డుగా వుందన్నారు- ఎంతబడితే అంత
 డబ్బిస్తాను- ఆ అబ్బాయిని బ్రతికించమని కాళ్ళా వేళ్ళా బడ్డాడు—
 అతనికేంగావాలో ఏంసేవలు చెయ్యాలో- చెయ్యడానికి అలివేణిని
 పురమాయించాడు— పెద్దపెద్ద డాక్టర్లు పనిజేస్తారు. లాభములేక
 పోతూంది.

డాక్టర్లు అతనియెదుట అనకపోయినా— చాటున చప్పరించే
 శారు. అలివేణి ఆ అబ్బాయి కేషుణాని కేమికావలసివస్తుందో అని
 అహశ్చ- రాత్రిశ్చ అతనిదగ్గరేవుండి సేవలు చేస్తూంది.

ఒకనాడు సంధి ప్రారంభించింది— డాక్టర్లుపోయారాని మందులు
 పోస్తున్నారు చాలాకృశించిపోయాడు- ఇసంధిలో యజమానిని సిలిచి
 దణ్ణంపెట్టి నన్ను చేరదీసి పుత్రభావంతో నన్ను వృద్ధిలోకి తెచ్చారు—
 మీఝుణం తీర్చుకోనియ్యకుండా భగవంతుడు నాబాగు చూడలేక—
 నన్ను తీసుకుపోతున్నాడు అనియేడ్చాడు.

నీకేం భయంలేదు. ఎంతడబ్బయినాసరే నేను బాగుచేయిస్తాను.
 మనస్సు పాడుచేసుకోకని ఓదార్చాడు. యజమాని కళ్లవెంటగూడా
 నీరు కాలువలు కట్టింది.

మరోమాటు సంధి తెరవచ్చాటప్పటికి అలివేణి అతని మంచం
 వట్టెమీదకూర్చుని అతని ముఖంకేసి చూస్తూ- ఇంతజబ్బులోకూడా
 ఆముఖం కలకల్లాడుతోనేవుంది అనుకుంటూంది- అంతట్లోకే అతడు
 గుభాలునలేచి, అమ్మా! మీరునాకు చాలాచాకిరీచేసారు. మీఝుణం
 తీర్చుకోకుండానే నేను పైలోకంలోకి పోతున్నానని యేడ్చాడు.

అలివేణి కళ్లవెంట నీరుకారుస్తూ, ఏంభయంలేదు- మేము
 న్నాం. గుండెచెదరిపోతుంది- కలతపడొద్దు- అతని కళ్లనీళ్లు తన
 పైటచెంగుతో తుడిచింది. ఆమె అతని స్పర్శముఖం పొందడానికదే

ప్రభుమం దైవం తిన్నగాచూస్తే యెంతసేపు మర్నాడానంధి తగ్గిపోవడం- క్రమంగా ఉద్భవం తగ్గి పత్యానికి రావడం పక్షంలో జరిగింది. యజమాని సంతోషానికి మేరలేదు. అలివేణి ఆనందానికి మేరలేదు.

మరిరెండు మాసాలకి మామూలు మనిషయ్యాడు. ఇంతవరకు అలివేణి అతని కష్టసుఖాలు చూస్తోంది- పశ్యం పెట్టేటప్పుడు- రక్తం పడుతోంది వంటికని, శరీరంమీద కొంచెం గట్టిగారాచిచూసేది— ప్రక్కవేసేటప్పుడు ఈదుపుటి మాసిందని మరోటితెచ్చి ప్రక్కవేసేది దాక్షపల్ల మరినాలుగు తినమని నోటికొందించేది- ఆమె మనస్సు లోవున్న తలంపుమాత్రం అతడు కనిపెట్టలేదు.

ఆవేళితిరిగి అతడు మిల్లులో తనమానేజరు పదవిలో ప్రవేశించాడు మిల్లంతా కలకల్లాడింది. అతని సురక్షితంగా, తనపనిలో తిరిగి ప్రవేశించినందుకు. యజమాని మిల్లుకూలీలకు- రెండురోజుల కూలీ- గుమాస్తాలకో నెలజీతం- ఉచితంగాపంచిపెట్టాడు. కాని అతడు లేనందువల్ల మిల్లుపని సరిగ్గా జరక్క వచ్చేలాభంలో సగంవంతు తగ్గింది—

అతడు మిల్లులో చేరి నాలుగేళ్లుదాటింది. రెండేళ్లలో అతడుమిల్లుకి అమితమైన లాభం చేకూర్చాడు కూలీలకు కూలీ హెచ్చించి సౌకర్యాలు చేశాడు. ఓహో అనిపించుకుంటున్నాడు. చాలామంది కాతా దార్లుతప్ప- ఎవరొచ్చినా, అతడే మిల్లు యజమానని అనుకునేటట్టుగా వ్యవహరిస్తున్నాడు.

అలివేణి అతనికోసం తహతహలాడుతోంది- అవకాశం చిక్కడంలేదు. ఇంట్లోపెత్తనం ఆవిడిది- మిల్లులోపెత్తనం- ఆ అబ్బాయిది- ఇలావుంటూండగా మిల్లుయజమాని యేదోపనిమీద కలకత్తా వెళ్లవలసివచ్చింది. ఇదివరకెవ్వనిసర్వాధికారులూ- అతనికప్పజెప్పి- నేవచ్చేసరికి రెండుమాసాలపుతుంది జాగ్రత్తగా వుండండి- నీకు

తోడుగా మానేజరు టాడేమి భయంలేదని- అలివేణిచెప్పి కలకత్తా వెళ్లిపోయాడు యజమాని.

ఆవేళ అలివేణి మధ్యాహ్నం 12 గంటలకి మేడమిదికెళ్ళింది. ఆమెనుజూచి, ఇలానొచ్చారు-ఏంకావాలి-అంటూ లేచినిలుచుచు వినయంగా మాట్లాడాడు ప్రసాదరావు. అలివేణి ముసిముసి నగవులతో అతని గదిలో కెళ్లి-ఈసామానులన్నీ యిలావుంచారేమిటని—అన్నీ సర్దుతోంది—

‘నేనెప్పుడుంటా-అ-డి-మికె దుకీశ్రమ’

‘మానేజరుగారు స్వయంగా సర్దుకోవడమా?’

“ఇక్కడ మానేజరేమిటి-మిల్లులోగాని”

“ఇప్పుడింటిక్కూడా మీగే మేనేజర్లు”

‘అదేమాట’

‘అంతామికే వప్పచెప్పివెళ్ళారుగా-నన్నుకూడా’

‘అంచేత మీగేంగావాలో నేను చెయ్యాలిగాని,

‘ఏంకావాలంటే-అదిచేస్తారా?’

‘చెయ్యదగుంటే’

మానేజరుగారు చెయ్యలేక పోవడమేమిటి?’

‘మానేజరైనంత మాత్రాన ప్రతీపనీ చెయ్యగలమా?’

“చెయ్యగలరు”

అంటూ ఆమె ప్రసాదానికి దగ్గరగావచ్చి నిలబడింది. అతడు ప్రక్కకు తప్పు గున్నాడు.

‘మాబోటి వాళ్ళను తగలరు కాబోలు’

‘అవసరమేముంది?’

‘అవసరముంటే తగులు తారన్నమాటే అంటూ విరగబడి నవ్వింది.

అప్పుడికి ప్రసాద్ కొంత గృహించుకున్నాడమె దురభిప్రాయాని. కాని పైకితేలలేదు. అంతట్లో ఆమెకి ది కెళ్ళివెండిపళ్ళెంతో కొన్ని ఫలహారాలు తెచ్చి పుచ్చుకోమంది. ఇవన్నీ ఎ దుకండ్డి అన్నాడు—

‘అండ్డి-గిండ్డి-ఏమిటి?’

‘యజమాని భార్యను మరెలాపిలుస్తారు’

‘మా నేజరుగారు పేరుతోపిలవచ్చు,

‘అది కూడని పని,,

‘మహాదోషమా-ఇదే మహాదోషమైతే నేనడిగిందెలాచేస్తారు

‘మీ నేను అడగందే,

‘సమయం జూచి అడుగుతాను’

తాహతునుబట్టి చేస్తాను—నాకు మిల్లుకు పోయేవేళయింది. మీరు వెళ్ళండి—అన్నాడు,

కొంతకొంత పెందరాశెర డి—తలంటుకొని చాలారోజులయింది—అలావుండకూడదు. నీళ్లుపెడతాను—నగంటలకేవచ్చేయ్యిండం దలివేణి—ఇవేళవాద్దండన్నాడు ప్రసాద్ అలాగాదు అలావుంటే నాకు బాగులేదు అంటూ ఆమె వయ్యార గా సమస్తా క్రింది కెళ్ళిసావడిలో నిలబడింది.

ప్రసాద్ పైనఖండువామేసుకొని ఏవోకాకితాలు చేట్టోపట్టుకొని కిరిందికి దిగొచ్చాడు. కుర్రాణ్ణెవణ్ణేనా పంపండి. బజారుపనుందని అలివేణి ప్రసాదుకు దగ్గటగావచ్చి, మిమ్మున్నే అని ఖండవాలాగి మరీచెప్పింది. ప్రసాదు తలవంచుకుని బయటపడ్డాడు. అతణ్ణి కనుచూపునటకూచూసి, లోలినికెళ్ళి మంచంమీద వాలి ది—

ఎన్నియెత్తులువేసినా లొంగలేదు ఏంజరుగుతుందో, ఇక చిన్న చిన్న యెత్తులు లాభంలేదు- రోజులు గడిచిపోతున్నాయి చారమువ్యర్థంగా పోయింది, ఈరాత్రి స్వప్నంగా అడిగేస్తాను.

అని గుభాలునలేచి బయటకొచ్చి దానిచేత నీళ్లుకాపించింది. కుంకుళ్లు కొట్టించింది. నలుగురినీ - నూనె రడీ చేసింది ప్రసాదుకు తలంటడానికి అన్నీ సిద్ధంచేసి - అయిదెప్పుకవుతుందా అని యెదురు చూస్తూంది.

ప్రసాద్ మిల్లు కెళ్ళాడన్న మాటేగాని మనసు మనసులేదు. అలివేణి యేదో నాకోసం పన్నాగం పన్నుతోంది. వలల పడిపోతినా సామిద్రోహం - పడకపోయేనా మొదటికేమోసం. నామిసమిసలాడే యావ్వనంచూచి, ఆకిడ బుసబుసచుంటోంది. అని యింకా ఏమేమో ఆలోచించి. ఓనిళ్ళయూని కొచ్చాడు.

సాద్యమై సంవత్సరం సామిద్రోహాని కొడిగట్టను. ఇహ శప్ప కొచ్చిందా సిద్ధపడవలసిందే. లేకపోతే ఇకనావిడకంట బడకుండా పోవలసిందే అనుకుంటూండగానే మిల్లుగడియారం 5 కొట్టింది. పసంతా గుమాస్తాల కప్పజెప్పి యింటికొచ్చాడు. అలివేణి అశనికోసం ఎదురు తెన్నులు చూస్తో - అల్లంతదూరాన రావడంచూసి - ఎగిరిగంటేసి యింట్లోకి పరిగెత్తింది. అప్పటికప్పుడే రాత్రిభోజనాలకు కావలసిన వన్నీ - బలేతమాపాగాచేసి సిద్ధపరిచింది.

ప్రసాద్ సరాసరిగా మేడగదిలో కెళ్ళాడు - ఏదో ఆలోచిస్తూ నుంచున్నాడు - అలివేణి వెనకాలేవెళ్లి ఆలోచిస్తున్నాడేమిటి - అభ్యంగ నానికిరండి అభ్యంగం చెప్పకుండా - అంటే, పెట్టెతీసి. టవల్ పైకి తియ్యబోతున్నాడు.

అన్నీ అక్కడున్నాయెరండని చెయ్యిబట్టుకొని తొందర చేసింది. తలనంచుకు సిద్ధపడ్డాడు. ఆమె స్వయంగా తలమీదనూనె పెట్టి - మర్దనాచేస్తూంది. పైటచెంగు కిందకి జారనిచ్చింది. చీరకుచ్చెళ్లు బాగా పైకెగిరి బిగించి కట్టింది - ఆకిరోమర్దనపు ఊపుకి - ఆమెనడుం జవజవలాడుతుంది.

ప్రసాదేమైనా ప్రవరుడా యేమిటి? చూసీచూడనట్లుగా ఆమె అవయవసౌష్ఠ్యం తిలకిస్తున్నాడు. నలుగురితో సలుగుపెట్టడం- ఆరంభించింది. ఆసంతోషపారవశ్యంలో ఆమెనోటివెంట మాతాత్తుగా-

“అలివేణి—తొలిబోణి”

అనేపాట లయయుక్తంగా వచ్చింది. దాంతో ప్రసాద్ మరో లోకంలోకి పోయాడు. మరోగంటకి తలంటు పూర్తయింది— పట్టు వీతాంబరం తెచ్చియిచ్చి కట్టుకోమంది నేనుకూడా స్నానము చేస్తానంది— కానిమ్మన్నాడు. మేడమీద కెళ్ళొస్తానంటే నాకొక్కరైకీ భయం ఇక్కడే వుండాలంది ప్రసాద్ అలాగేనుంచున్నాడు. ఆముందుగా జాకట్టు తీసేసింది. శరువాళ కట్టుపుట్టం చేతితో జార్చింది- ప్రసాద్ తెల్లపోయి అటుముఖం పెట్టాడు. ఆమె అలిన్ని పలకరించి- ఏదో అల్లా పాకిపోతోందని- భయపడినట్టుగా నటించి, ఆనగ్న స్వరూపంలో ప్రసాదు దగ్గరగావచ్చి- అతనిపైమీది తువాలు తీసుకొంది. ఏంచేసినా ప్రసాద్ కాదనడంలేదు. ఆతువాలే చుట్టబెట్టుకొని యింట్లో కెళ్ళి పట్టుచీర కట్టింది.

రెండు వెండికంచాలలో యిద్దరికీ వడ్డించింది. ఇద్దరూ కులాసాగా భోంచేసారు. మిరివ్వేళ మేడమీదకు పోవద్దు, నాకుభయం వేస్తున్నది. లేకపోతే నేను అక్కడే పడుకుంటాను అంది, ప్రసాద్ తలూపాడు.

భోజనమవగానే ప్రసాద్ వరండాలో నిలబడ్డాడు. అలివేణి పైనా-క్రిందా-అంది. నీయిచ్చం అన్నాడు ప్రసాద్, శయ్యాగృహం లోకి నెట్టుకు పోయింది. పాపదేవతవారిద్దరినీ-తాంబూల సేవనం-హరిచందన-మర్దనం—ఇంకా ఏవేవో రసికానందం—

శ్లోకం ఖాసాల్లు ధాటింది-మిల్లు యజమాని వారంలోజుట్టో

వస్తూనట్లుగా పెలిగొంపచ్చింది. ఇప్పు డలివేణీ ప్రసాదులొక్కటే శరీరం-ఒక్కటేహృదయం,

ఆరాత్రి పడకగదిలో అలివేణీ-మనం సంతోషసాగరంలోంచి దుఃఖ సముద్రంలో పడాలిగాబోలు-మన న్యవహారం అంతా బట్ట బయలుకాకుండా ఏదో త్రోవచూచుకుందాం— అంటే, సయ్యో అన్నాడు ప్రసాద్.

ఆమర్నాడు మిల్లువారంధాకా కట్టెవేస్తున్నాను. ఆవారానికి కూలి ముందే యిచ్చేస్తున్నానని బట్టాడా చేయించాడు. గుమాస్తా లకి ఏమీచెప్పకుండా- నేనూరికెళ్ళాలి ఎల్లుండిరాత్రికి వస్తాను. తర్వా తరండని చెప్పాడు. ఆరాత్రిఅలివేణీ ప్రసాదులు తమకు కావలసినవన్నీ మూటగట్టుకున్నారు. ఏభయివేలు రొక్కం- వలసినన్ని సగలూ— పట్టుకొని యింటికి తాళంవేసి యజమానికోపుత్తరం రాసిపెట్టి- అం దులో తమ కోసం వెదకవద్దనీ-ఈశ్వరుడికైనా మమ్మల్ని పట్టుకో తరంకాదనీ ఉడహించి వుడాయించేసారు బొంబాయి—

ప్రసాద్ మొదటి నుంచీ మారు త్రోవచూసు కుంటోనే ఉన్నాడు. డబ్బంతా అతని దగ్గిరేవుంది. బొంబాయిటాచ్ మహల్ హోటలులోదిగారు-పట్టణ మంతాచూసారు పదిహేను రోజులున్న తర్వాత-ప్రసాదోనాడు-నేనుపూనా వెళ్ళిరేపు సాయంకాలానికొస్తాను. నీనగలన్నీ జాగ్రత్తగా వుంచుకో-20వేలు రొఖిమిదిగో-జాగ్రత్త— 30 వేలు తీసిగెళుతున్నాను. ఒక్కవ్యాపారం పెట్టాలని-అలివేణీ నొప్పించి వెళ్ళాడు.

పదిరోజులుదాకా రాలేదు. నెలదాకాచూచిం దలివేణీ-నన్ను నెత్తిమీద పెట్టుకొని పూజించే భర్తని మోసపుచ్చినందుకు మంచి ప్రాయశ్చిత్తమేషిగింది. స్వామిద్రోహి-అని ప్రసాదుని వెయ్యితిట్టి— గుడ్డిలోమెల్ల- ఈడబ్బేనా యిచ్చి వెళ్ళాడని సంతోషిస్తూ-మరోవా

రానికి కాకినాడ చేరి శుభ్రమైన యిల్లదికుచ్చుకొని అందులోవుండి—
సూరికి అలివేణికి ఎలాగో పరిచయంకలిగింది. ఆమెవల్ల శ్రీనివాసన్—
అందగాడని తెలిసికొని-అతని కోసం వలసన్నతూంది-ప్రసాద్ వైర్
హాజరయ్యం తర్వాత—బుద్ధితెచ్చుకొని-ఎవడో ఒకసరస్వతి జేరదీసి
కాలక్షేపం చేద్దావని-మంచిత్రోవ వెతుక్కుని-దానికి ఆధారంగా
సూరిని నిలబెట్టుకుంది—

భగవంతు డేంజేస్తాడో చూద్దాం!!!

X

“హెలో! మిస్టర్ - శ్రీనివాసన్ ఇదేనేమిటిరాక మెడ్రాస్
నుంచి—

‘ఔను సార్’

“ఏమిటి మెడ్రాస్ విశేషాలు?”

“ఏంవిశేషాలున్నాయి ఏమంత పెద్ద వేంలేవు”

“హైకోర్టు విశేషాలేమిటి?”

“అక్కడైనా ఏముంది అంతా చెత్తే,

‘మీరు వెళ్లిన కేసేమయింది’

‘సక్సీడ్’

‘ఎలా తీర్చిచ్చాడు,

‘మాన్యుంటికి ఆ స్తోత్రం అప్పచెప్పి రు 18000 వేలు ఖర్చుల
కిచ్చుకోమన్నారు’

‘మంచిఛాన్సే’

‘ఛాన్సు కేముంది, పెట్టుబడి పెట్టి 8 వేలు పట్టుదలకే పనిచేశాను’

“అలానా! మనకి ఫీజెంత”

“ఎనిమిదివేలు నిర్ణయం న్నగితే”

“అమాంబాపతులు పదహారొస్తాయన్నమాట”

“అంతే”

“ఎప్పుడు చేతులోపడుతుంది-”

“రెండుమాసాలు పడుతుంది- వ్యవహారమంతా మనచేతులోనే వుందిగా”

“మిక్స్ యింట్ మంచివాడేనా?”

“కనకనే పెట్టుబడి పెట్టి పనిజేశాను”

“ఇక్కడెన్నాళ్లు కొట్టుకుంటే ఏముంది?”

“ఏదో కాలక్షేపం”

“అదర్ సైడ్ లాయర్స్ వరు?”

“హేమా హేమిలు- భీమశంకరశాస్త్రి, వరదాచారి-”

“ఓ! పెద్దచేతులే- బలేదెబ్బ తీశావు”

‘తియ్యడంలో అసకూడదుగాని- వరదాచారి మన ఆస్థమెంటుకి తలూపాడు.

‘మనభీమశంకరం’

‘అతడుమాత్రం సామాన్యడా? శ్రీనివాస్ సంతోషముగా వుందోయి- అన్నాడు ఇవతలకొచ్చి—”

“నేనిలా వెళ్లొస్తాను”

“నాకు శైలివిప్పించండి- క్లబ్బులో కలుద్దాం-

అంటూ శ్రీనివాసన్ జట్కా యింటికి పట్టించాడు. సుగణకి శ్రీనివాసన్ ఇవేళ వస్తాడని తెలుసు. అంచేత మోహనరావుని— ఇక్కడికి రావద్దని తనేదో ఎత్తుమీద అతని బసకొస్తానని చెప్పింది—

దేవదత్తం

అట్లాటే ఏవిధంగావేస్తే బాగుంటుందోనని నిరంతరమూ ఆలోచన చేస్తూనే వుంది.

శ్రీనివాసు ఒండిదిగి యింతలోకల్లాడు మొహానికి చేరెడు పసుపు పట్టించి తలకి స్నానంచేసి- ఇన్నిపువ్వులో పళ్ళెంలోపోసి— దేవుడు మండపం దగ్గరపెట్టి లోపల మోహనదేవుని ఆరాధిస్తూ— ఒయటికి విగ్రహారాధన చేస్తోంది భర్తనుచూచి చూడనట్టుగానే నటించి, కన్నులుమూసి జపంచేస్తూంది. ఏంమాట్లాడకుండా ఒండివాడి చేత సామానంతా యింటిలో పెట్టించి భార్య పూజేస్తూన్న దేవుడు మంటపానికి దగ్గరగా నిలబడ్డాడు—

అతనికి లోపల అసహ్యంగానేవుంది. అయినా తమాయించు కొని- ఓమాటే సకిలించి- ఒయటకొచ్చి-సామాన్లెవో చప్పుడుచేసి— మళ్ళీ లోపలికల్లాడు—

‘అంత సేవేమిటి యీజపం’

‘పది నిమిషాలని సంజ్ఞచూపింది’

‘వంటచేశావా?’

“చెయ్యాలి”

కోర్టుకల్లాలి”

“ఈపూటకి హఠాత్తులో భోంచెయ్యండి”

“ఎప్పుడూ అక్కడే చేస్తాను”

అంటూ ధుమధుమలాడుతో ఆఫీసు రూములోకల్లాడు. వెనకాలే వెళ్ళింది సుగుణ-ఇంకా టయమెంతుంది. అడిగితే—గంటని చెప్పాడు-ఆమె తడుపుకోకండా—

‘వేణీళ్లున్నాయి స్నానం చెయ్యండి,’

‘స్నానమెందుకు -అదీ అక్కడేచేస్తాను’

‘అంత కోవేమేమిటి? ఇంతట్లాకే వంటచేస్తాను’

“అయితే తగలెయ్యి—కాని తాలుగూసు కంటూను కాస్తేపు”
“కానియ్యండి”

‘గుమాస్తా మొన్నే వచ్చాడు. రాలేదు?’

‘నాక్కనిపించలేదు—

‘వస్తే ఎందుక్కనిపించడూ’

“అతడాచ్చే వేళకి నిన్నా మొన్నా నేను లేచులండి”

“ఎక్కడ కెళ్లావు?”

“పుట్టపేటలోకి యోగి నెవ్వరో వచ్చింది. ఆవిణ్ణి చూద్దామని వెళ్లాను”

“ఐండు రోజులెందుకు?”

“మొదటినాడు దర్శనంకాలేదు-అంచేత నెళ్ళవలసి వచ్చింది”

‘దర్శన మయిందా—బాగా’

“ఆ నెటగారమేమిటి?”

“లేక పోతే యెవర్తోతిండి గడవక వెధవ్వేషంవేసు కొస్తే ఆవిణ్ణి చూడ్డానికి తయారా?”

‘అలా అనకండి—కళ్లుపోతాయి ఎంత మహాత్మురాలు’

“ఏమిటా మహాశ్య”

‘అది చెప్పశక్యంగాదు-చెప్పినా మీబోటివాళ్ళకు తెలియదు’

‘అంత గొప్పదా?’

‘అహా! ఆవిడందరికీ పూజనీయురాలు- జనంయినక వేస్తేరాల కుండా వున్నారు’

“అబ్బా! మాయా బాబరన్నమాట”

‘మీకలా గేవు టుంది-అందరికీ దర్శనమిస్తుందా—అందరితోను మాట్లాడుతుందా?’

“స్థికయిందిగదా దర్శన”

దేవదత్తం

“దర్శనం అయింది-చక్కగా మాట్లాడి నాదైవభక్తికి మెచ్చుకుంది.”—

‘మెచ్చుకుని యేవిచ్చింది—బంగారపుకుచ్చుల బొచ్చా’

“అంతే మరిసమ్మకంలేనివాళ్ళకి, ఎల్లుండివస్తే ఆవిడపేరుతో ప్రిసిద్ధిపొందిన ‘దేవదత్తం’ అనే మంత్రం ఉపదేశంచేస్తానంది”

“మంత్రోపదేశంకూడానా?”

“అందరికీ చేసిందా- చేస్తుందా— ఆమె మనసుకునచ్చిన వాళ్ళకే”

“దాని మొహం- నీ మొహమూను”

“మీకేం నేనుపదేశం పొందుతాను- మీకేమీ అడ్డంకరాదు, హానిచెయ్యను”

‘నాకేదేనా హానిచేస్తే దేవదత్తాన్ని- సముద్రంలో పారేస్తా’
‘మనపద్ధతి అదే—

అని చెంపలు వాయించుకొని వెళ్ళబోతుంది- ఆబుట్టలో పళ్ళు పువ్వులూ, ధాకేవో వున్నాయి ఇంటిలో పెట్టు’

“దాన్ని ధారాలేపిలేవుగదా?”

‘ఏమీలేవు, ఉన్నా తకరారులేవుగదా?’

‘నాకు సరిపడదు,

“వెధవాచారం మల్లావుంది?

“ఎలావుంటే—నాకిష్టం”

నీయిష్టం వాచ్చిపట్టెడు—అన్నంవడ్డి చున్నాన చేసాస్తా’

‘లేనండి తొందరగా’

అంటూ పళ్ళబుట్ట అంచులు పట్టుకొని కాళ్లు సగరేస్తూలో పలికెల్లింది—

శ్రీనివాసు మధరానునుంచి తెచ్చిన తన సామాన్లు సద్దుకో

వానికి తన గదిలో కళ్యాణ-అతను మడతలు పెట్టి పడినట్టివే ఖండవా-మాసిపోయి-చిందర వందరగా-మంచానికి మధ్యగాపడుంది దాని ప్రక్కగా, అంచులు కిందకు వ్రేల్లాడుతో మంచంమీద-సిల్కు-హాయి చీర, కంగిరి బింగిరిగా పడుంది-ఆచీర తీదామని వంగి తే-మంచం అంచున సగంకాల్చిన సిగరెట్టు కనిపించింది.

ఇవన్నీ చూసే పనికి ఎలాగో అనిపించింది. ఆచీర ఈగదిలో కెందు కొచ్చింది-ఆఖండువా అల్లా ఎందు నలిగి పోయింది-సగంకాల్చిన సిగరెట్టుమీది-అని ఆలోచిస్తూ అవన్నీ మంచంమీదికి నెట్టి తన సామానులు సవరించుకున్నాడు.

పెరటిలోకెళ్ళి స్నానంచేశాడు-అక్కడా ఓసిగరెట్టు సగంకాల్చేసింది కనిపించింది. నాలుగు చెంబులు నీళ్ళుపోసుకున్నాడు-పట్టుపంచ కట్టుకొని ఆఫీసు-హాలులో కెళ్లి-నాలుగు కాయితాలు చూసుకొని-కట్టకట్టి-పంటయింటోకెళ్లాడు పలహారాలు చేసిన వెండికంచాలు కడక్కుండా అలాగే పడున్నాయి-

ఎలాగో నాలుగు మెతుకులుతిని బయట కొచ్చేసరికి గుమాస్తా వచ్చాడు. సమస్కారంచేశాడు-

‘ఏమోయి- కాగితాలన్నీ అలాగేవున్నాయి- ఒకటిచూడ లేదు—కట్టకట్టలేదు’

నాలుగు నార్లొచ్చినా-ఎంత పిలిచినా-లోపలనుంచి—సమాధానంరాలేదు. కూచుని కూచుని పోయాను!

“చూడు- ఇవేళేమేనా అర్జంట్లున్నాయేమో!”

‘జై నాదగ్గరేవుందండి- అర్జంట్లేవీలేవు- కాని వేడంగివారి దావాలోకి కొన్ని నకళ్లు తీసికోవాలి- మీరు శ్రమపడొచ్చారు— మీరీవేళకి విశ్రామించండి- నేను తీసుకుంటాను, వాళ్లవహా ఠానేదూ డబ్బుడుగుదామంటే’

‘నేనిస్తా తీసికెళ్ళి పనినడిపించు- ఇవేళ ఒడలిగ్గానే వుండి’

అంటూ తనగదిలోకెళ్ళి యింట్లోపైట్టి తీసాడు. అందులో నోట్లు చిందరవందరగా వున్నాయి. 5 పదిహేనేలనోట్లు తెచ్చిచ్చి-ఎంత ఖర్చయిందో వాళ్ళకాతాకిరాయి”

‘నేను వెళ్ళొస్తానండి- మీరెందుకేవేళ’

“రాలేను పడుకుంటా”

అనిచెప్పి గుమాస్తాని సాగనంపి యింట్లోపైట్టలో నోట్లన్నీ సరి చేసిలెక్కపెట్టి, ఇంకావుండాలనుకుంటాను- ఎక్కంటిబుక్కుచూడాలి. అదేవనా తీసిందేమో సరే, అడుగుదాం- అని బడలికచేత పరుపు దులుపుకొని పడుకున్నాడు.

అత్తరు గుమాయింపు, పెంటువాసన బనాయింపు- ఉక్క కంపు- ముక్కకంపు- మైదుప్పటి మారుద్దామని తీస్తే- కొద్దిగాఎండి పోయిన తమలపాకు బీడాలు- రెండు కనిపించాయి- నాటిని కిందకునెట్టి దుప్పటిమార్చి పడుకున్నాడు.

నుగుణభోజనంచేసి వంటిల్లుమూసింది- బయటికొచ్చే సరికి— ఆఫీసుగది- సింహద్వారంకూడా మూసున్నాయి- తనగదిలోకెల్లింది.

శ్రీనివాసు పడుకున్నాడన్న మాటెగాని కళ్లు మూతపడలేదు- నలిగిన కండవా- విప్పిపడున్నచీరా- సగంఘృత సిగరెట్టూ- ఎండి పోయిన తమలపాకుబీడాలు- అత్తరుగుమాయింపులు-అయిరన్ నేపులో నోట్ల హజారుతు- అతనికి అనుమాన సముద్రంలో ముంచేస్తున్నాయి.

అడగనా- మాన్నా- అడిగి తేమాత్రం చెపుతుందా- చెప్పక పోతే- సరిపడుతుందా- ఏమో! ఇన్నాళ్ళనుంచీలేని దింతల్లోనే— పుడుతుందా నేనే తప్పుమార్గాన్ని పడుతున్నా నేమో?

ఖండవా నేనే తీసి కిందపడేశానేమో! ఒకవేళ యీగదిలో నడుపుకొని చీరయిక్కడ విప్పివేసిందేమో! సిగరెట్లు ఎప్పుడైనా నేనే

పెట్టానేమో? అత్తరవుకంపు బీరువాలోనుంచి వస్తుందేమో? నోట్లు ప్రయాణం తొందరలో నేనే అలాచేశానేమో? ఎమాంటు అంతే నేమో? మరి యాతమలపాకు బీజాలేవిటి? బాత్ రూమ్ లో సిగరెట్స్ విటి? నేనెప్పుడూ అక్కడ కాల్చిన కాల్చలేదే- తమలపాకు బీజా నాకలవాటు లేదే- చెంకొస్తుకొచ్చాయి- నేనే పోచ్చినవైతే ఇంకా పచ్చిగా వుంటాను—

అని ఆలోచిస్తూ- కాష్టాళుతో సరున్నాడు. సుగుణ తన గది లోకెళ్ళి చీరకట్టుకుంటూ, కొంచెం బిగ్గరగానే—

“మోహనా- నామోహనా— మధుమోహనా!

మరుచగలనా- వెరుచగలనా— నినుజేరగలనా ||మో||

“అనేపాట వినిపించింది. దానితో శ్రీనివాసు మళ్ళీ అనుమాన సాగరంలో పడ్డాడు— ఇందేదో రహస్యముంది- దీన్ని విడగొట్టాలి— పిలిచడిగితే ఏంజెబుతుందో- అడగడం మంచిదా- లేక గప్చిప్ గా పూరుకుంటే మంచిదా? అడిగి ఏం సమాధానమిస్తుందో చూడాలి—

అంటూ పెద్దగా సకిలించాడు. ఆసకిలించు కులిక్కిపడి, గతుక్కుమని- నాలిక్కొనుచుకొని భర్తవరున్న గదిదగ్గర కొచ్చింది.

“అఫీసు కెళ్లలేదా?”

‘లేదు. అర్జంట్లీవీలేవు అక్కర క్లేదన్నాడు గుమాస్తా’

‘ఈమాత్రానికి కాళ్ళల్లో నిప్పులు పోశాలే’

‘వెడదామనుకున్నాను’

“బడిలిగ్గావుందికాబోలు పడుకోండి’

“తమరెక్కడ కెడుతున్నా రేమిటి?”

‘ఇప్పుడెక్కడికీ వెళ్లను- అయినంటికి యోగిని అమ్మగారిని చూడ్డాని కెడతాను’

‘అయితే నాకండవా యిల్లా నలిగి మంచంమీద పడుందే?”

“నాకేం తెలుసును’

‘నీసిల్లు-వాయిత్ చీర యిలా చింపిరిగా మంచమీద పడేశావేమి?’

‘మొన్న తొందరగావిప్పిపడేసి మర్చిపోయాను’

‘ఈసిగరెట్టు సగంకాల్చింది మంచమీది కెళ్లావొచ్చింది’

‘ఏమో! నేను కాల్చినంతారేవిటి నాకర్థంకాలి- ఎప్పుడో మీపనే అయింటుంది’

‘పరుపంతా యీసువాసనేమిటి?’

‘నేనుగాని మీపరుపుమీద పోసానంటారా అత్తరువు’

‘ఈసగం ఎండినతమలపాకులు బీడాలేమిటి?’

‘మొన్న తెప్పించాను మాగుర్విణి కిద్దామని’

‘ఆవిడ తమలపాకు బీడాలేవేస్తుందేమిటి?’

‘ఆమెకేమిటి? సర్వసంగ పరిత్యాగినికి’

‘సర్వసంగపరిత్యాగినికి తమలపాకు బీడాలెందుకు?’

‘ఆమె కలవాటు’

‘అయితే స్నానాలగదిలోసగం కాల్చిన సిగరెట్టుందెక్కడిదీ’

‘ఏమిటి ప్రశ్నలన్నీని- నేచూరిచచ్చానా? నాకెందుకీ గొడవలన్నీ నాపూజా, నాజపం నాది- అంతే’

‘ఇనప్పెట్టెలో డబ్బేమయినా తీసావా?’

‘ఇదివరకెప్పుడేనా తీశానా?’

‘నోట్లు చిందరవందగా పడున్నాయి’

‘నాకు డబ్బెందుకు- పిల్లా, పాపా’

‘పిల్లా పాపా ఎలావొస్తారు- మొగుడు స్వర్గ తగలనివాళ్లకి’

‘స్వర్గతగిలినంతమాత్రంచేత వస్తారుకాబోలు’

‘పెద్దలంటారు’

‘దేవుడి దయపుండ్రాలి, మాయోగినమ్మగారివంటి మహాత్మురాలి ఆశీర్వాచనం- మంత్రోపాసన ఏదోవుండాలి’

‘మంత్రోపాసన వల్ల పిల్లలు పుడతారు కాబోలు’
 ‘అహా! అదియధార్థం-ముమ్మాటికీ’
 ‘అందుకేనా ఏమిటి-ఉపాసన పొందటంనీవు’
 ‘దాని కోసమేనా ముక్తికోసం గూడాను’
 ‘ముక్తికోసంరాళ్ళను పూజిస్తారా?’
 ‘మన కన్నీరాళ్ళు, రిప్పలూను—తెలియక పోతేనని’
 ‘నాకేం తెలియదులే—ఆవెధవ పట్టామాత్రం ఎలోగోవచ్చింది’
 ‘అమూలెవరన్నారు?’
 ‘నువు చెప్పే దలావుంది’
 ‘సాయేడుపు నాది, నేనేదో డబ్బు దొచ్చిన దొంగగాను-నిగ
 ప్లుకాల్చే అవినీతిగానూ- మూట్లాడు తున్నారు లెండి’
 ‘తీశావా అ సడిగాను-తప్పా’
 ‘తప్పలేదు-లాయర్లకి,
 ‘నీ బతుక్కి- లాయర్ల నెత్తి పొడవడమా?’
 ‘మీ యిష్టం వొచ్చినట్లు మాటలాడుతున్నారు లెండి’
 ‘దానికేంగాని-ఇప్పుడాగదిలో పాడిన మోహనా-నా మోహనా
 పాటయేదీ, మళ్లా ఒకసారి’
 ‘నాకు పాటలు గూడానా-ఏదో నోటికొస్తే కూశాను’
 అని మాట్లాడ కుంటూండగా సూరివచ్చింది. అయ్యగారు
 మంచంమీద పరుండి అమ్మగారితో మాట్లాడటంచూసింది,
 ‘అయ్యగారెప్పుడొచ్చారమ్మగారూ!’
 ‘మధ్యాహ్నం 12 గంటల కొచ్చారు’
 ‘నేనా రోజులు కొచ్చారు’
 ‘సూరి, ఇలారా-బాగావున్నావా?’
 ‘బాగున్నానుండి-బాబుగారు పెద్దమకాం ఏశారు’

“పదిరోజులే గాదటే”
 “నాకే నెల్లాలో అయిపట్టించండి”
 ‘అలాగే వుంటుంది’
 ‘అఫీసు గమాడవనాండి’
 ‘లే బాప్తున్న తుపప్పుగాత్నే’
 ‘అమ్మగానూ! పంకిశరాలా’
 ‘అక్కణ్ణే’
 “మరేం పనిజెయ్యమన్నాను”
 ‘చేతువుగానిలే—అయ్యగాల్సికో ఏదోపనుందన్నావు, చెప్పు’
 ‘చెప్తాలంటి—ఈడేగా నచ్చాను—ఒడిలిగ్గావుంటుంది’
 ‘ఏవీటే సూరి, అది,
 “మీరు చెప్పుడమ్మ గానూ”
 ‘పరవాతేదు—నువు చెప్పవే’
 ‘అలాగది గుమ్మం దగ్గరనుంచుని చెప్పు’
 “ఏలేమండీ, నాకెరుగున్నావి కొకాపెడుందండీ, అవిడకేదో
 లోటు కాయితం రాయాలంటి”
 ‘అవికింటిగెల్లి రాయాలనిచెప్పు’
 ‘ఔనుండి—ఎంత డబ్బిమ్మంటే అంతిస్తానండీ.’
 “అవిడవ రేమిటి?”
 “ఎక్కణ్నుంచో వచ్చి వున్నారండి”
 నోటుకి స్లీడరెండుకే—ఎవడు రాసినా రాస్తాడు’
 “మీరే రాయాలంటి—ఇంకో పేడర్ బాబురాసినా పనికి
 రాదుట’

‘మరే మోసండి నాకు శెలవదు—బాబుగారింటి కెడితేరాస్తారని
 చెప్పానండి’

ఎంత డబ్బుజీ! నే లంతా గుస్తానుగా! అలా వెళ్ళినదండీ!

‘డబ్బిస్తే మాకేదములేం రాస్తాం,

‘యిస్తాదండి డబ్బున్నావిదే,

‘ఇక్కడికి రాదన్న మాట,

‘రాదండి,

‘మోచావా,

‘అదీలేదండి శమగొచ్చావని చెప్పే నీక్కతిరెస్తుందండి,

“సూరి! నేను మళ్ళీ పుట్ట పీటలో కట్టాలి, చెచ్చి పనులన్నీ

సెయ్యి,

‘ఏంచెయ్యాలో చెప్పుండి,

‘వీధి గుమ్మాలుాడ్చి నీళ్ళుజల్లి అయ్యగారికి పక్కేని రెండు
ండి కంచాలు తోనూలి తోము, అంటే యివ్వేళి,

‘సూరి! అమ్మగార్నిలాపిలు’

“అయ్యగారు పిలుస్తున్నా రెండుకో,

‘కనుక్కో- ఎందుకో-బట్ట కట్టాకుంటున్నాను,

‘అవగానే యిలా కమ్మను,

“శర్వాణే కమ్మకట్టన్నా రండి,,

“అస సూరి వీధి గుమ్మాలుాడ్చి, నీళ్ళుజల్లి కంచాలు రెండూ
కోమి అక్కడెట్టింది. అప్పటికి నుగుణ తలనువ్వుకొని, పువ్వు లట్టు
గాని కొన్ని పువ్వులు., పట్టు—చేత్తోపుచ్చుకుని, బయటకొచ్చేసరికి
శ్రీనివాసు నే తెచ్చిన పళ్ళలో 8 పట్టు, కాసిన్ని పువ్వులూ సూరికి
మ్యమన్నాడు. నుగుణ అలాగే తెచ్చిచ్చి భర్తతో చెప్పకుండానే
వర్జాగా వెళ్లి పోయింది.

సూరి నూత్నం నిలబడుంది. అశీసుగది తుడవద్దా బాబు
గాఢాఅంది.

‘పొద్దున్నే తుడవచ్చునుగాని ఆకాశం రాయించుకునే
అవిడవలే?’,

‘ఎవరోనాకు తెలియదండి,

‘శెలియక పోతే నీకెలా చెప్పింది?’,

‘మనిషి ఏకులమో తెలియదండి?’,

‘ఎన్నేళ్ళుంటాయి,

పోతికేళ్లు. టాయండి

‘మగాళ్ళవరూ లేరా?’,

‘అవిడ ఒక్కరే వుండండి,

‘సిల్లా, జల్లా లేరా?’,

‘ఎవరూ లేరండి,

‘మొగుడో, ఆయనొక్కేశాడు గాబోలండి’

‘ఎవరేనా మగాళ్ళొచ్చి పోతుంటారా?’

‘అల్లాటిదీ లేదండి’

‘నిజంగా కాగితమేరాయాలా? ఇంకేదేనా పన్నాగమా?’

‘కాయితమే రాయాలని చెప్పిందండి,

‘మనిషెలావుంటుంది,

‘చాలా అందకత్తె అయ్యగారూ?’,

‘పొట్టెలాగడుస్తుంది?’

‘అవిడకేమండి- బాగా డబ్బుందండి- సెనగపప్పుల్లా ఖర్చు
పెడదండి,

‘ఎన్ను గురించేం తెప్పింది?’,

‘నువ్వొక్కడ పనిచేస్తున్నావంటే ఫలానిష్టీడరిగారంటో అన్నా
నండి, దానిమీద ఆయనకెన్నేళ్ళుంటాయి- మనిషెలావుంటారు—
భార్య బిడ్డలున్నారా అని అడిగిందండి- అన్నీ చెప్పాను, ఆయన్ని
నునింటికి రప్పించాలంటుంది,

వెళ్ళమంటావా?

‘తప్పకుండా వెళ్ళండి—దర్జాగా జట్కా బండి మీద’

“సరే—తప్పక వెళ్ళాలంటే వస్తానని చెప్పు”

“అలాగే చేపతొండి—సోపానాస్తానండి”

అని సూరి మోరి గంతేలి వెళ్ళిపోయింది. శ్రీనివాసు యింటికి తాళంతోలివి నల్లబుక్కెళ్ళాడు. సుగుణ యోగి నమ్మగారిదర్శనానికి—పువ్వులూ గలాలు పుచ్చుకొని తిన్నగా మోహనరావు దేవకెళ్ళి పోయింది. అక్కడ వాస్తవంగా రాత్రి 8 గంటల వరకూ సరస స్లాపాడుకుంటూ—కీడా కలాపాలు సాగించారు.

మోహనరావు సుగుణుడు వదల్లేక వదిలాడు. సుగుణ యింటికి బయలుదేరి తొగిలలో ఓకళాయి వగిర స్నానంచేసి శివబట్టలో యింటి కొచ్చింది. ప్రతిరోజూ కొంత కాలంనాటిలాగే వస్తూంటానని—పుట్టితల్లి యోగి చెప్పిందని కనబడిన వాళ్ళందరితోటీ చెప్పి మనీ—అదేమన గహస్య కలాపానికి సాధన కీలకమంతా అంతా పూస గ్రుచ్చినట్లుచెప్పి యింగితాచ్చేసరికి అప్పుడేగట్టునుంచి వచ్చి శ్రీనివాసు తాళంతీస్తున్నాడు.

సుగుణ భిక్షుకి భోజనం పెట్టింది తాళంతీసిన వన్నీ దగ్గరపెట్టి తాను దేవుడి మంజరం వగిరకూర్చుని జపం మొదలెట్టింది. శ్రీనివాసు తిండి తింటూ—అమెకే మధ్యమధ్య చూస్తూ అనవ్వించు గుంటున్నాడు. కాని అమెనుపూజా మంజరందగ్గర చూసి నవ్వుడు తప్ప మిగతా సమానాల్లో అనుమాన కలుగజూసే వున్నాడు. ఓకన్ను వెళ్ళాం మీదవేసేవుంచాడు—ఎంతో స్త్రీడరయితేనేమి అమె రహస్య కీడా కలాపకీలకం కనుక్కోలేక పోయాడు అందుకనే—

అడదానికా బుద్ధి పట్టకుండానే వుండాలిగాని పుడితేదాన్ని తెలుసు కోడం బ్రహ్మకూడావశమూ అన్నారు పెద్దలు.

“సూరీ- మనవ్యవహారం కాయా- పరజ్ఞా”

“పంజేనండి అయ్యగార్ని క్కడికి రేపు ౩ గంటలకు రావడాని కొప్పించాను”

“ఎలా పశకం వేశావు?”

“సంగళంతా చెప్పానండి. కాయితం రాయాలండి- అరింటి కొచ్చని”

అని చెబుతోంటే అలివేణి చెవులింత చేసికొని వింది. కన్ను లింతజేసికొని వింది. అనంద సముద్రంలో ఊగులాడింది. తనరొట్టె నేతిలోపడిపోతూందిగదా అని లోలోన ఉవ్విళ్ళూరింది. ఇంట్లోకెళ్లి పదిరూపాయల కాగితం తెచ్చి సూరీ కందిచ్చింది. సూరీ అదిచూచి-

‘మూలయ్యగారు- పట్నాన్నించి తెచ్చిన పువ్వులూ- పట్నా- ఏంటేంటో ఇచ్చారండి. మామాన యింటికొచ్చేవేళవుతోందండి. వెడతానని సూరీ వెళ్ళిపోయింది.

అలివేణి యెవ్వడూ తెల్లారుతుందాని రాత్రి తెల్లరాస్తూ కలత నిద్దరేపోయింది. మూర్ఖోదయం కాకముందే లేచింది. పడకగది చిత్రచిత్రాలుగా అలంకరించింది. నిమిష మొక యుగంగా గడుపు తోంది. మధ్యాహ్నం 12 గంటలయింది. చక్కగా అభ్యంగనన్నానం చేసింది. తలార్చుకుంది. సుగంధద్రవ్యాలు, అకు పక్క- వస్త్రాలు తెప్పించింది. నాలుగైదు మధురములైన ఫలహారాలు వండింది. వీటి నన్నిటిని ఎక్కడక్కడుంచాలోవుంచి- యిక ముస్తాబవడానికి మొద లెట్టింది—

అముస్తాబిట్టని కాళిదాసంతవాడే వరించలేడు, సాయంత్రం

గైంది. శ్రీనివాసుకొనం గడియారములో అయిదేళ్ళుడా అని పోయింది—

సూరి ఆవేళ ఉదయం శ్రీనివాసుకు నేను ఫలానా యింటి కుగోనున్న మేడలోకెళ్ళండి. అదే అలివేణిమ్మగారిల్లని చెప్పింది.

ఆసమయానికే సరేగా సూరి అక్కడవేచియుంది. శ్రీనివాసు క్రింద కోభమానంగా—డ్రస్సువేసుకొని—చేతికర్ర పుచ్చుకుని— యిదేరి సూరినుంచున్నచోటికొచ్చి యెదుటిమేడలోకి మెట్లవెం వెళ్లాడు. అలివేణి తనింటిముందు జట్కా ఆగడంచూసి—మెట్ల గా నిలబడి శ్రీనివాసుకు నమస్కారంచేసింది—ఆమెనుచూసే స్నేడరుగారికి కళ్లు జిగేలుమన్నాయి.

అలివేణి అతన్ని చూచి సూరిచెప్పి నంతకంటే బిందగాడుగా బిందచడంవల్ల లోపల మురిసిపోతూ—నాలుగు వెండిప్లేట్లతోను— అండి అరటాకుతోను—ఫలహారాలు—రెండుకప్పులతో ఓవలైన్ తీసు బ్లిష్టేట్టింది. కిక్కిన మనకుండా ఊడ్చేశాడు—నువ్వుకూడాపుచ్చుకో గ్నాడు. అలివేణి ఓకప్పులో ఓవలైను త్రాగింది. శ్రీనివాసు ను ఎగాదిగా చూస్తూ—

‘నేను వ్రాయవలసిక కాకితమేమిటి?’

‘కొంచెంసేపు విశ్రామించండి—తాంబూలం సేవించండి’

‘చాలా హడావడి చేశావే’

“ఏమీ లేదండీ—ఉడతా భక్తి”

“సరే—నేను మళ్ళీక్లబ్బుకి పోవాలి—సూరి చెప్పినమాటలను బట్టి తేమర్జుంటని వచ్చాను”

అంటూ అలివేణిముందు—శ్రీనివాసు వెనుక ఆమె శయ్యామం లో ప్రవేశించారు. అలివేణి ఆయనపాదాలనంటి—

సాకే మీవాగ్రత కోతల అర్జుంటులేదు—ఈవిధంగా మోసపుచ్చి

మమ్మల్ని రప్పించినందుకు ధన్యవాదం. నేనొక చిక్కులేనిదాన్ని నాపూర్వ చరిత్రయిది-అని కొంత చెప్పి—

ఇప్పుడు నేను గౌరవనీయుని వ్యాపకంలో పుండాలని సంగతి చుకున్నాను నావద్ద 20 వేల రూపాయల కంటే 10 వేల జీవితానికి వుంది. అదీగాక నన్ను పెండ్లాడిన భర్త తాలూకా అస్తి పాడిచెయ్యగా మిగిలింది ఒకటిన్నర లక్షలుండటం—నాభర్తనాకోసం వెతికి వెతికి విసుగెత్తి ఆయాస్థులంతా నా పేర వ్రాసి-ఏదోచూపకంగా మృతిచెందినట్లు తెలుస్తూంది. మమ్మని మీరూడ లగ్నమయింది. మీకు అద్దాం గివున్న దని తెలుసు- ఆమెకేసు అన్యాయం చెయ్యవద్దు. నాస్థిర చర్యలపైను ఆస్తిమావత్తు-తమ పేర వ్రాస్తాను. ప్రతిదినము-ఒకసారి దర్శనమిచ్చి 2-3 ఘంటలసేపు నాదగ్గర కాలం గడిపి వెడితే నాకానందంగా వుంటుంది-తమదయ-నాచిత్తం—అని పాదాలు చపల్లెడు—

శ్రీనివాసు చాలా సేపు ఆలోచించి-నియందంకూడా చూడడంతోనే నామనసు లగ్నమయింది. నిన్ను విజ్ఞానాంతరంగా—విడువకుండా - ఆదరిస్తానని. లేవనెత్తి—గాఢాలింగనం చేసు కొన్నాడు. ఆక్రొస్త జీవాలు రెండు ముహూర్త కాలంలో ఆత్మైక్యమయిపోయారు.—

శ్రీనివాసు ఆమెకిచ్చిన వాగ్దాన ప్రకారం రోజూ ఆమెయింటి గెడుతున్నాడు. ఆమె వాగ్దానంచేసినట్లు శ్రీనివాసు వద్దంటూన్న బలవంతాన రానేసి రిజిస్టరు చేయించింది.

శ్రీనివాసు సుగుణను మోసగించి అలివేటితో హాయిగా పుంటున్నానుగదా అని చంకలెగరేస్తున్నాడు.

ఆదిత్యం ఆదివారం. సూరి సాయంకాలం శ్రీనివాసుగారింటి కెళ్ళింది. ఆయన ఒక్కడే వున్నాడు. అమ్మగారేని అడిగింది. ఆవిడ

వత్తం అనే యోగినిని నేవించడాని కెల్లించని చెప్పాడు. సూరి
మాత్రం నమ్మకం లేదు. సూరిచేతులు జోడించుకొని—

అయ్యగారూ! చాకిరీచేసి తింటున్నా నేను తినేది మీఅన్నం-
కు ద్రోహం తలపెట్టకూడదు. కాని నామనసుండబట్టడంలేదు.
న్ని అమ్మగారు మోసంచేసి పైతిరుగును తిరుగుతోంది. ఇప్పు
ం దక్కడకే. కావలస్తే మీరు వ్రుడ్డుపేటలో కిప్పుడెళ్లండి—
హస రావనే రాడీ. ఆకాంగ్రెసు ఆయన— అక్కడేవుంటుందమ్మ
— నాకు పాపంవచ్చినాసరే చెప్పకంజా వుండలేకపోయానంది.
నివాసు అనుమానం నిశ్చయమైపోయింది. సూరినింటికి పంపి
డు. ఇప్పుడు కర్తవ్యమేమని ఆలోచించాడు. ఏదో నిశ్చయించు
కూర్చున్నాడు.

రాత్రి 9 గంటలయింది. సుగుణ స్నానంచేసి సిడిబట్టలతో
ంటికొచ్చింది. శ్రీనివాసరావు- ఇంతవరకూ- కూర్చుని లేచాడు.
గుణ సరాసరి పూజాగృహం దగ్గరకెల్లింది- శ్రీనివాసు భార్యను—

“నువ్వుంతవరకూ ఎక్కడున్నావు?”

“దేవదత్తం అనే మంత్రం నాకుపదేశించిన యోగినిదగ్గర”

“నిజం చెప్పు- లేకపోతే నిన్ను రివాల్యూతో పేల్చేస్తా”

“ముమ్మాటికీ అక్కడకే”

“వ్రుడ్డుపేటలో ఏయింటిలో వుండావిడ”

“ఊరంతా మోగితుందావిడ పేరు”

“ఎక్కడో చెప్పమన్నాను”

“నేనావిణ్ని చూడాలి”

“మగవాళ్ళకి కనుపించదు”

“నాకూడా కనిపించదా?”

“త్రిలోకేశ్వరుడికికూడా కనిపించదా?”

కనిపించదు—

అనంటే శ్రీనివాసు లేవు నేను కూడా వస్తాను నీతో—తీసికెళ్లి చూపించుమంటే—యిల్లు మాశ్రాంతిచూసిస్తాను-మీశ్రాంతాలు మీరు వడండ్లని లోపలకెళ్లిపోయింది.

శ్రీనివాసు పగితిరోజూ శ్రృంగారించుకొని టిప్-టాప్ గాడ్రస్సు వేసుకొని వెళ్ళడం సుగుణ చూస్తూనేవుంది- అనేక విధాల పరీక్షచేస్తూ నేవుంది అనుమాన పడుతూనేవుంది. తనతప్పు సవరించుకోడానికి చేసే యత్నంకన్న ఎక్కువయన్న మే చేస్తూంది.—

ఇందులో యెవరు నెగ్గుతారో—

చూడ నలచుకుంటే—

దీని తరువాత కథ

పాంచజన్యమూలో

చదవండి—!!!

స మా స్తి ము.

